

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Memo

Opdrachtgever: gemeente Langedijk

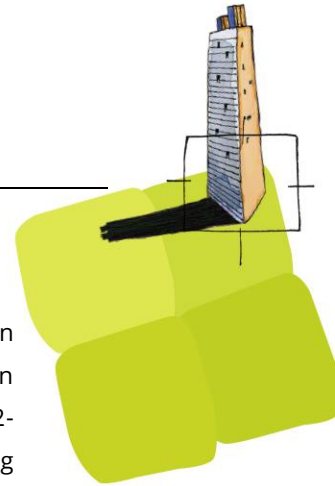
projectnummer: 122.00.20.00.00

Aan: Gemeente Langedijk
Mevrouw N. de Niet

Van: BügelHajema Adviseurs bv

Onderwerp: Aanvullend onderzoek vleermuizen ontwikkeling Dr. Wilminkhof in Zuid-Scharwoude

Datum: 20-09-2018

Aanleiding

Er is een planvoornemen voor herinvulling van het sportveld van de voormalige Mavo in Zuid-Scharwoude met woningbouw. De voorgenomen realisatie van woningbouw betreft een woongebouw met 28 appartementen en 16 grondgebonden woningen van het bouwtype 2-woningen-onder-1-kap (geschakeld). Het woongebouw wordt langs de Oostelijke Randweg gesitueerd en aan de beide andere zijden van het terrein (Dr. Wilminkstraat en de handbalvelden) zijn de grondgebonden woningen geprojecteerd. Met deze plaatsing ontstaat een hofachtig middengebied/binnenterrein.

Uit de uitgevoerde ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek naar vleermuizen nodig is. Met het verwijderen van het opgaand groen rondom het Mavo-terrein gaat mogelijk een vliegroute van jaarrond beschermde vleermuizen verloren. Daarom is aanvullend onderzoek nodig om te bepalen of sprake is van een essentiële vliegroute. Op basis van het aanvullend onderzoek kan worden bepaald of als gevolg van de beoogde ontwikkelingen sprake is van overtreding van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming. Voorliggende notitie beschrijft de resultaten van dit aanvullend onderzoek.

Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in het dorp Zuid-Scharwoude en wordt ingesloten door een handbalveld (noordzijde), de Oostelijke Randweg (oostzijde), een wandel-/fietspad (zuidzijde) en de Dokter Wilminkstraat (westzijde). Het plangebied is ingericht als grassportveld met zes lichtmasten. Rondom het sportveld staat een forse boomsingel. De boomsingel wordt gevormd door flinke exemplaren gewone es, esdoorn, veldesdoorn, zomereik en zwarte els. In de struiklaag staat onder meer kornoelje, meidoorn en vlier.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Vaart NZ 50, 9401 GN Assen T 0592 316 206

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Ligging plangebied centraal op afbeelding (bron: Google Maps)

Onderzoeksmethode

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd op basis van het Vleermuisprotocol 2017¹. Dit protocol is in 2009 ontwikkeld door bijdragen van meerdere partijen en wordt jaarlijks geëvalueerd door het Vleermuisvakberaad: deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO).

Een volledig vleermuisonderzoek naar essentiële vliegroutes bestaat gemiddeld uit twee inventarisaties die verspreid over de periode half april tot en met begin oktober worden uitgevoerd met een tussenperiode van tenminste 4 weken en bij voorkeur minimaal 8 weken. Op deze manier wordt een goed beeld verkregen van het gebruik van het plangebied als vliegroute tussen verblijfplaatsen en jachtgebied door vleermuizen. De inventarisaties zijn uitgevoerd door twee onderzoekers. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang	Weer	Temperatuur
15-06-2018	22:00 - 00:00 uur	22:02 uur	Licht bewolkt, wind 0-1 Bft	20°C
13-09-2018	20:05 - 22:00 uur	20:00 uur	Licht bewolkt, wind 0-1 Bft	19°C

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soortspecifiek (frequentie en ritme). Met behulp van een ultrageluiddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Bij het

¹ <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>.

onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Edirol R 09-RH zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma WaveSurfer 1.8.5.

Resultaat beschrijving

INVENTARISATIE 15 JUNI 2018

Op de avond van 15 juni 2018 zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis waargenomen. De lichtmasten (van de verschillende sportvelden) in en rond het plangebied zijn deze avond niet in gebruik geweest.

De eerste vleermuis, een gewone dwergvleermuis, werd om 22:22 uur (20 minuten na zonsondergang) waargenomen. Deze kwam vanuit het zuiden over de Oostelijke Randweg het plangebied invliegen. Tussen 22:26 en 22:52 uur kwamen vervolgens vier gewone dwergvleermuizen van over de Sportlaan het plangebied invliegen. Twee hiervan vlogen, na kort te hebben gefoerageerd in het plangebied, dezelfde route terug. Vanaf 22:40 uur foerageert een gewone dwergvleermuis ongeveer 10 minuten lang direct ten zuiden van het plangebied, in de tuin van het aanliggende zorgcentrum. Ook werd een enkele maal waargenomen dat een gewone dwergvleermuis foerageerde ter plaatse van een braakliggend terrein tussen de voetbalvelden en de Dokter Wilminkstraat en in het ten oosten van de Oostelijke Randweg liggende gebied.

Tussen 22:36 en 22:47 uur komen zes laatvliegers vanuit de Sportlaan het plangebied invliegen. Ze verlaten het plangebied vervolgens via de noordoost- en noordwestelijke hoek. Ook werd een enkele maal waargenomen dat een laatvlieger foerageerde ter plaatse van een braakliggend terrein tussen de voetbalvelden en de Dokter Wilminkstraat en het ten oosten van de Oostelijke Randweg liggende gebied.

Vanaf 23:00 uur wordt het wat betreft vleermuizen rustig in en direct rond het plangebied. Er wordt nog tweemaal een foeragerende gewone dwergvleermuis in het plangebied waargenomen. Boven de ten oosten van het plangebied gelegen waterplas werden later op de avond enkele foeragerende watervleermuizen waargenomen.

INVENTARISATIE 13 SEPTEMBER 2018

Op de avond van 13 september 2018 zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis waargenomen. Op deze avond stonden de lichtmasten van het handbalveld (tot 21:48 uur) en het voetbalveld aan.

De eerste vleermuis, een gewone dwergvleermuis, werd om 20:31 uur (31 minuten na zonsondergang) foeragerend waargenomen ter plaatse van een braakliggend terrein tussen de voetbalvelden en de Dokter Wilminkstraat (buiten plangebied). Vervolgens wordt vanaf 20:37 uur gedurende enkele minuten een foeragerende gewone dwergvleermuis in het plangebied waargenomen. Om 20:39 uur passeert een gewone dwergvleermuis in oostelijke richting over het ten zuiden van het plangebied gelegen wandel-/fietspad. Gedurende de inventarisatie wordt ook enkele malen een foeragerende gewone dwergvleermuis ten oosten van de Oostelijke Randweg waargenomen (buiten plangebied).

Om 20:46 uur wordt ten oosten van de Oostelijke Randweg een foeragerende ruige dwergvleermuis waargenomen. Twee minuten later vliegt het individu in zuidelijke richting weg. Vervolgens wordt vanaf 21:31 uur enkele malen een foeragerende ruige dwergvleermuis in het plangebied waargenomen, als ook ter plaatse van een braakliggend terrein tussen de voetbalvelden en de Dokter Wilminkstraat.

De eerste laatvlieger wordt deze avond waargenomen om 20:35 uur direct ten westen van het plangebied. Het individu bleef hier enkele minuten foerageren boven een grasveldje. Vanaf 20:36 uur vliegen minimaal 5 laatvliegers vanuit het zuidwesten, in noordoostelijke richting door het plangebied. Enkele individuen bleven kort in het plangebied foerageren.

Aanzicht handbalveld vanuit plangebied; 13-09-2018 20:52 uur

Functie van het plangebied voor vleermuizen

Er is veel verlichting rond het plangebied aanwezig. De Dokter Wilminkstraat, de Sportlaan, de Oostelijke Randweg en het ten zuiden van het plangebied gelegen fiets-/wandelpad zijn verlicht met straatlantaarnpalen. Ook vanuit het ten zuiden van het plangebied gelegen zorgcentrum straalt licht op de boomsingel van het plangebied. Verder zijn het handbalveld en het voetbalveld in bepaalde periodes van het jaar 's avonds regelmatig verlicht met lichtmasten. Ondanks al deze verlichting is een deel van het plangebied toch behoorlijk donker vanwege de forse, rondom staande boomsingel. De zes grote lichtmasten in het plangebied zijn ten tijde van beide bezoeken niet aan geweest. Indien deze lichtmasten branden zal het volledige sportveld (plangebied) verlicht zijn.

In het plangebied zijn drie soorten vleermuizen waargenomen; gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Buiten het plangebied, is boven de ten oosten van het plangebied gelegen waterplas, nog watervleermuis waargenomen. Een relatief klein aantal individuen gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger gebruiken het plangebied als onderdeel van hun foerageergebied. Het zijn soorten die veel in bebouwde gebieden voorkomen. Van gewone en ruige dwergvleermuis is geen vliegroute langs of door het plangebied vastgesteld. Van laatvlieger zijn tijdens beide veldbezoeken op de vroege avond een klein aantal individuen (minder dan 10 dieren) door het plangebied gevlogen, waarbij gesproken kan worden van een vliegroute. Laatvliegers volgen waar mogelijk lijnvormige structuren, maar vliegen ook grotere afstanden door open gebied. Ter plaatse van het plangebied volgden ze ook niet de boomsingels, maar vlogen ze schuin over het plangebied (grasveld). De vliegroute heeft dan ook geen sterke binding met de boomsingels rondom het gebied. Gezien de waarnemingen van laatvlieger en inrichting van het gebied rondom het plangebied is laatvlieger hier niet gebonden aan de huidige situatie van het plangebied en zijn er veel alternatieven om vanuit de westelijk gelegen woonwijk (mogelijke verblijfplaats) richting het oosten (foerageergebieden) te vliegen.

Conclusie

Het plangebied (sportgrasveld met rondom forse boomsingels) is onderdeel van het foerageergebied van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Tevens ligt min of meer dwars over het plangebied een vliegroute van laatvlieger. Het foerageergebied vormt gezien de aantallen, de verblijfsduur en de inrichting van het omliggende gebied geen hoogwaardig onderdeel van de functionele leefomgeving van de betreffende populaties vleermuizen. De vliegroute van laatvlieger ter plaatse van het plangebied is niet van essentieel belang voor de lokale populatie laatvliegers.

In aansluiting op voorgaande ligt het niet in de verwachting dat het plangebied verloren gaat als foerageergebied voor voorkomende soorten, of dat het plangebied door laatvlieger zal worden vermeden om te passeren. Door onder meer verharding, bebouwing en een toename van verlichting zal de waarde van het plangebied als onderdeel van het leefgebied van de reeds voorkomende vleermuissoorten wel afnemen. De uiteindelijke restwaarde hangt sterk af van de uiteindelijke inrichting. In de omgeving van het plangebied is echter in ruime mate alternatief foerageergebied voor de waargenomen soorten aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op. Als gevolg van het planvoornemen is met betrekking tot vleermuizen geen sprake van verbodsovertredingen in het kader van de Wet natuurbescherming. Daarmee is een aanvraag van een ontheffing van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.